

PETRA SOUKUPOVÁ

ZMIZET

PETRA SOUKUPOVÁ: ZMIZET

Brno 2011

HOST

PETRA SOUKUPOVÁ
ZMIZET

© Petra Soukupová, 2009

© Host — vydavatelství, s. r. o.,
2009, 2011 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-422-4

Pro Tomu

*Nejlépe bylo by vzdálit se
a nikdy se nenavrátit,
svým bližním a nejbližším ztratit se,
a sám sobě se ztratit.*

František Gellner

Radosti života

ZMIZEL

Je sice srpen, ale ráno je zima a ve vzduchu už voní podzim. Naše město je placka, všude kolem taky, až pak hory, který sou vidět, jenom když je úplně jasno, v zimě září do dálky bíle, i když tady po sněhu ani stopa. A dneska určitě vidět sou. Poznám to, hned jak se probudim, v pokoji je chladno, jak mám celou noc otevřený okno. Začnu se usmívat. Připadá mi, jako by i počasí souhlasilo s mým záměrem. Dneska je den, kdy se mají dělat velký věci, cejtím.

Vstanu v sedm deset, k snídani kakao a chleba s marmeládou, jahodovou, ale koupenu, oni sedí u stolu a každý si všímáme svýho, on si čte a ona přemýšlí, a není těžký říct nad čím.

Pak se oblíknu, pomalu, dneska je všechno obřad, už jenom zavřu obě tašky i batoh, všechno mám sbalený nejmíň od předvčerejška. Znova přelítnu očima celej pokoj, nic, co bych ještě chtěl, tu není, ale pak kouknu i na bráchovu poličku, na kterou jinak ani nešáhnu, a seberu takovej zavírací nožík, co dostal kdysi od táty, vždycky sem mu ho záviděl a stejně sem si nedovolil ho vzít, tak teď jo. Určitě se bude hodit.

Je úplně zaprášenej, protože se ho nikdo nedotkl už léta. Aby mělo zvířátko kamaráda.

Pak jedem autobusem na nádr, on mi nese jednu tašku a chce vzít i druhou, ale já nechci, nesu si ji sám, i batoh, a mám to docela těžký, tak trochu jako skoro kulhám, protože je to prostě moc velká zátěž, a na to nejsem zvyklej.

Projdem halou na první nástupiště, hodíme tašky do vlaku a pak všichni tři stojíme, slunce svítí a nikdo nevíme, co bysme si už teď řekli, tak mi dává táta kázání, jak se mám chovat, a máma jak si mám na sebe dávat pozor, a pak se ona snaží nebrečet, na to sme sice dávno zvyklí, ale stejně se oba trochu

stydíme, ale ani to nás nijak nesbližuje, je to jenom takovej hloupej okamžik.

Znovu ji tedy ujišťuju, jak si budeme pořád volat a jak budu psát a co nejčastěji jezdit domů, i když vim, že ne, a ona se uklidní a už zase kouká skrze mě, vim, přemýšlí nad další fotkou.

Pak už musím nastoupit, obejmů ji a pusa, s ním si potřesu rukou, možná na úplnou setinku vteřiny si kouknem do očí, možná ne, nastoupim, v uličce otevřu okno a koukáme na sebe ještě asi pět dlouhejch minut, než se vlak rozjede, chvilka mávání, než zmizí, pak si jdu sednout do kupé ke svým věcem a sedím sám, schválně sem řekl, že pojedou hned ráno, aby byl vlak prázdněj, a je.

Sedím a koukám z okýnka a kolem ubíhá krajina a mně je nádherně, tohle je taková síla, že se mi chce skoro brečet, ale jen nad tou krásou, ne žádným smutkem ani strachem

Vlak jede přes Prahu do Plzně, kde mi za pár dnů začne škola. Je mi patnáct let a těším se. Sedím v tom kupéčku a nevnímám nic jinýho, než jak to běží kolem.

PŘEDTÍM

Kdysi mi je v podobným vlaku necelých sedm let, koukám na krajinu a vedle mě sedí brácha, jemu je deset, a teď do mě pořád štouchá, ošívám se, nechci odtrhnout oči od okýnka, ale pak mě dloubne pořádně, tak se otočím a brácha na mě udělá ksicht.

„Seš dement? Dělej, vystupujem.“

Než já stačím udělat ksicht na něj, už se otočí a pakuje se, a táta, ten už je skoro venku, vlak zpomaluje a mně se nechce, ale musím, tak pomalu vstanu, s rychlostí mám asi trochu

problém, jak mi pořád všichni říkaj, a i když se třeba snažim, tak je to stejně na nic, brácha mě popadne za ruku a táhne mě ven, vystupujem.

Cukám se, drží mě moc pevně a bolí to.

Jenže nechci dělat scény, mamka tu není a táta pro to nemá moc velký pochopení.

Takže vystoupíme z vlaku, sme normální rodinka na nedělním vejletě, akorát bez mamky, která doma uklízí a vaří si dopředu, protože v týdnu na to nemá čas.

Já s bráchou máme skoro identický oblečení, sportovní bundy i boty, to protože táta věří tý jedný značce, takže je to bez debat.

Takže jasně že má táta na sobě totéž, akorát dospělácký. Taky má na krku na řemínku foťák a pořád nás fotí, a taky celý oddíl, i teď nás vyfotí. Brácha mě chytne kolem ramen a zubí se.

Sme moc roztomilí.

Sem v tý době malinkej, je mi sice skoro sedum, ale vypadám na pět, sem úplně světlounkej, bílý řasy i vlasy a skoro průhlednej, ještě to není tak dávno, co si mě ženský na ulici pletly s holkou, možná teda vypadám spíš jako holčička než jako sportovec, kterým bych měl podle táty být. To brácha sportovec je, a taky je daleko hezčí, hotovej anděl.

Mamka má taky svůj foťák a fotila nás při těch nejběžnějších věcech, odjakživa, ve vaně, v posteli, u stolu, při zavazování bot, při breku, při oblíkání rukavic.

Máme doma fotek, na kterých sme já a brácha malí, možná čtyři krabice od bot nebo třeba i víc.

Rodiče se seznámili přes fotografování, i když je mamka učitelka. Je to asi jediná věc, kterou měli společnou. Jenže poslední dobou už mamka tolik nefotí. Zato začala chodit na keramiku pro dospělé. Byt nám zaplavujou odporný hnědý hrnky, kde i voda vypadá tmavá. To nemám rád.

Vyrazíme od nádraží, a ještě než dojdeme do nějakýho lesa, táta s bráchou nasadí děsnou rychlost, takže mám co dělat, abych jim stačil, skoro utíkám. Stejně jim nestačím. Popohání mě.

Táta se postupem času začne tvářit popuzeně, což v té době nechápu a je mi to akorát líto. Taky mě píchá v boku a chtěl bych se tu trochu porozhlídnout. Ale táta mi vždycky řekne něco jako: Co tam zase zevluješ? Když třeba koukám na mraveníště, což je fakt paráda, zázrak světa, dokázal bych u toho sedět hodiny.

Jenže musím jít.

Můj táta trénuje atletiku a taky dětskej oddíl orientačních běžců. Brácha je první nebo druhý v okrese ve své kategorii, podle toho, jakou má ten den formu. Já běhat neumím, nebo jenom pomalu, a moc mě to nebaví. Sem beznadějně. Na celým orientačním běhu mě nejvíc baví ztratit se v lese, objevit něco skvělýho a koukat na to. Zevlovat. Slunce mezi listama stromů tvoří obrazce. Tráva ohýbající se větříkem, jako by každou chvilku měl přijít někdo hrozně lehoučkej a neviditelně. Jenže pak mě stejně někdo najde.

Tyhle výlety s oddílem každý víkend. Na podzim, když už je ráno fakt zima, hrozně chci zůstat v posteli, ale to neexistuje, jedem. Mamka se sice přimlouvá, abych mohl být doma, ale v tomhle prostě velí táta.

Samozřejmě v týdnu tréninky. Snažím se ulejšvat. Vymejšlim si pohádky, jak mě bolí hlava, jak mě bolí ruka, jak mě bolí zub, jednou mě táta odvede k zubaři, což sem teda nemyslel, že by fakt udělal, tak potom už si nevymejšlim nic, co by šlo tak snadno ukázat, ale dlouhodobě je mi to stejně k ničemu, akorát mě táta má za bábovku.

Odpoledne zase vlakem domů. K obědu chleba se sýrem, co nám mamka udělala, jablko, paprika, tatranku nebo nějakou jinou sušenku, a výjimečně hranolky někde v nádražce.

Sedíme večer u večeře, máme kuře s bramborama, táta s bráchou probíraj dnešní běh, vydrží jim to celý jídlo, rozebíraj každéj bráchův pohyb, výdech, všechno, a táta se na mě za celou dobu ani nepodívá.

Mamka se se mnou baví normálně, jenže to je mi v tu chvíli jedno, chci, aby mě tatka pochválil, jenže vlastně není moc za co, jsem opravdu nešikovnej a pomalej.

A tak sedim jako holčička a je mi do breku, ale nebrečim, leda až po večeři v pokojíku, jenže když brečim, tak je to ještě horší, to si ze mě navíc dělá brácha děsnou srandu, a to už fakt nemůžu, brečim tím víc a pak se začnu hrozně vztekat, a stejně nemůžu nic, protože on mi chytne obě mý ruce do svý jedný a druhou mě lechtá a já se musím smát a přitom ho nenávidim.

Pak mě pustí, většinou až když přijde mamka a vynadá mu. Já se skoro nemůžu nadechnout, což mamku úplně dostane, a ječí na bráchu ještě víc, a když pak odejde, brácha na mě už jenom kouká a mně je znova do breku, protože je v tom fakt velkej vztek nebo nenávist, nevím, sem malej, vim jenom, že mu vadim.

A přitom sem nic neudělal.

Vůbec se nemáme rádi. Každéj žárlíme na toho druhýho, on má celýho tátu a já celou mamku a každéj chce i kus toho zbylýho rodiče. Jenže on je starší, a tak stejně může všechno.

Je noc a já se najednou probudim, nevím proč, vidim jenom siluety nábytku, a jak se tak snažim rozkoukat, zahlídnu, že u stolu někdo sedí, ale proč, je tma, proč by tam brácha seděl,

ale stejně ho volám jménem a hlas už se mi chvěje, ale ta postava nic, a pak se zvedne, já mlčím, protože sem už strachy mimo, a dojde až ke mně, a je to zrůda, já začnu řvát a řvu, co to jde, taky se počůráám, a zrůda rozsvítí a sundá si z obličejě punčošku a brácha na mě syčí, abych přestal, ať se uklidním, ale já nemůžu, brácha do mě párkrát štouchne, ale já sem k nezastavení, tak on zhasne a zaleze do postele, a to už je tu máma a nejdřív mě utěší, taky řekne bráchovi, aby jí to laskavě vysvětlil, ale on dělá, že je rozespalej a že vůbec neví, co se děje, mamka mu nevěří, pak přijde táta a řekne, ale prosím tě, kdo ví, co se mladýmu zdálo, a brácha se zase otočí ke zdi, mamka s tátou na sebe koukají chvilku beze slova, pak mě mamka sebere, převlíkne a uloží k sobě, a zatímco já pomalu usínám v ložnici, slyším v polospánku, jak se máma s tátou v obýváku kvůli tomu hádaj. A ráno se na mě brácha šklebí.

Někdy je ale táta z dohledu a brácha to odnese. Protože žaluju. Nesnáší mě pak o to víc. Já se ho bojím.

A takhle je to pořád.

Nepamatuju si na jedinou chvilku toho, čemu se říká sourozenecký pouto, nějaké povědomí o tom, že to, co máme my dva spolu, je něco, co s nikým jiným na světě mít nemůžu. My spíš nemáme vůbec nic.

Je mi šest let a osum měsíců a třináct dní, začal sem chodit do školy, kde se mi docela líbí. Až na to, že brácha mě nemá rád a táta si mě moc nevšímá, se mi v životě neděje nic špatného, ale takhle to zatím nevnímám. Prostě nemám rád tréninky a nemám rád bráchu, když mě straší.

Báječný chvilky, když sem nemocnej, ale jenom trochu, ne aby mi bylo fakt špatně, tak, abych mohl zůstat doma sám s mamkou a pomáhat jí s vařením.

Je sobota někdy začátkem dubna, a když se při snídani podívám z okna kuchyně, na trávě je jinovatka. Přesto se po snídani oblíknem a jedem někam na závod, nebo vlastně já ani nevím, jestli je to závod, akorát vím, že za chvíli jedem.

Přijde táta, už má na sobě tepláky, a taky moc dobrou náladu, vesele mě pobídne, ať to tu nesrkám do oběda, a pak na mě mrkne, musím se usmát, jak mě to potěšilo. Pak si ještě uděláme výlet na Křivoklát, na hrad, víš?

Nevím, ale to je jedno, dokonce se na dnešek začnu těšit, tak fakt dopiju kakao a jdu se rychle oblíkat. V pokojíku se brácha rozcvičuje, má při tom dokořán okno, což je fakt nepříjemný, protože je tam velká zima, hned se mi udělá husí kůže.

Jedem, jízda vlakem, obvykle nejhezčí část výletu, mě dneska nebaví, teď najednou si přeju, aby to už uběhlo, aby bylo po závodě a mohli sme na hrad.

Ani nevím, proč se tak těším. Možná proto, že na mě táta mrkl, možná proto, že si nepamatuju, že bych byl kdy na hradě, a slibuju si od toho něco skvělého.

Takže i závod docela zvládnou, ne že bych sice nějak zazářil, ale aspoň se v půlce cesty neztratím někam do lesa.

Po závodě se oddělíme od skupiny ostatních, jedou s druhým trenérem domů, a skoro slavnostně se vydáme na hrad, jenom my tři, a tentokrát mi ani nevadí, že se táta s bráchou baví o běhu a mě si nevšímaj. Jdu za nima a těším se.

Jenže celý hrad nestojí za nic. Je to nuda. Sem zklamanej.

Cestou dolů narazíme na skalní městečko, vylezeme všichni tři na malou skalku, brácha už stojí i s tátou nahoře, kam vede příkřej zub skoro bez výstupku, mně to nejde a oni mě každé chytanou za jednu ruku a vyzdvihnou mě nahoru jako

pírko, okamžik, jako bych letěl. Okamžik, kdy chci, aby mě nikdy nepustili.

Třeba to není žádná výjimka, to jenom atmosféra toho dne, kterej pro mě byl důležitěj, proto si to pamatuju, přece mi ruku podávali milionkrát předtím i potom.

Stojíme teda na skalce a táta za chvíli, že vyleze na vedlejší, daleko větší, ať tu počkáme, a brácha hned, že musí jít s ním, to je jasný, protože brácha byl za tátou jako pejsek, ale táta že ne, ostatně já přece nemůžu zůstat sám na skále.

Já bych sice klidně mohl, ani bych se nehnul, ale táta na tom trvá, vyblejskne si nás, bráchu našťavanýho, a jde. Brácha má asi vážně děsnej vztek, strčí do mě a já spadnu.

Nic to není, vstanu a dělám že nic a on se ke mně přibližuje a tváří se dost zle, a já ustupuju, až sem u samýho kraje a budu asi brečet, on mě chytne a zaklání mě, a je to dost hnusnej pocit, ale držim se, protože vim, že je to hra.

A on mě najednou v tom záklonu trochu jakoby pustí a hned chytí, začne se smát, brácha se nádherně směje, a když se směje, je jak veselej anděl, nadpřirozeně krásnej, s těma kudrnatejma vlasama. Ale já začnu brečet a kvílím jak šílenec, protože sem se fakt lekl.

Brácha mě utěšuje, ale táta je v momentě zpátky a vynadá bráchovi a mě taky zpraží, ať přestanu kňourat, a jdeme dolů.

Táta si dá v nádražní hospodě pivo a nám koupí žlutou limonádu, sedíme tam a ani jeden nemluvíme, už toho máme dost, a brácha je navíc uraženej. A tak srkáme, obyčejná nádražka, a najednou se ve dveřích objeví chlap s berlí a jednou nohou bezvládnou, táhne ji za sebou a šourá se k pultu, a číšník si ho hned všimne. A než ten chlapík k pultu dojde, už má natočený pivo, podá číšníkovi mince, opře si berli o pípu a pivo nadvakrát vypije. Vezme berlu a belhá se pryč.

A já na něj koukám, protože je jako šnek, a sem tím úplně fascinovanej, až mě táta okřikne, ať takhle necivím.

A celou dobu, než přijede vlak, a taky cestou a taky doma u večere a než usnu pořád na toho chlapa myslím a říkám si, na tohle už nikdy nezapomenu.

Do týdne na něj zapomenu.

A za rok si na něj zase vzpomenu.

Otec si na tenhle výlet nepamatuje. Pamatuje si ale na to, jak obvykle tyto výlety probíhaly, Jakub se zase coural vzadu, pořád ho musel hlídat a popohánět, protože on byl doslova nemožnej. Stejně jako při jakýmkoliv sportu. Ale to by otec chápal, každému to holt jít nemusí. Nechápal však, jak mohl Jakub na všechno tak kašlat. Nemohl si pomoci, ale když viděl Jakuba v lese při běhu nebo při tréninku na dráze, cítil především marnost. Proč se trochu nesnaží? Každý nemusí bejt talent, ale trochu zatnout zuby, od čeho je to chlap! Ale to ne, ona z něj chce mít holku, alespoň jednu dceru.

Matka má o Kubíka trochu strach. Ví, že ho sport nebaví. Snaží se to říct otcí, ale ten ji neposlouchá, jeho synové prostě musí sportovat a hotovo. Podívej se na Martina, řekne jí vždycky, snaží se, a jak mu to jde, ale kluci nejsou kopie, jednomu to jde, druhému to jít nemusí, Kubík na to prostě není typ. Taky ji trochu trápí, že se k němu Martin někdy chová ošklivě. Má si přece dát pozor, je o tolik silnější, Kubík je tak křehký. Snaží se být v jejich hádkách spravedlivá soudkyně. Ale je přece přirozené, že chrání toho slabšího. Máta se na ni pak dívá jako na vraha.

Za další rok jsem nevyrostl víc než o tři centimetry. Mamka se jednou u doktorky, která mě přeměřovala, rozplakala. Ale snažila se, abych to neviděl. Bylo mi to líto.

Sem prostě strašně malinkej. Cestou od doktorky mi ale mamka koupila nanuk.

Horší bylo, že od té doby mě ještě víc nutila do jídla, což bylo hrozný. Kolikrát sem seděl u stolu třeba dvě hodiny, u studenýho karbanátku s bramborama, a máslo, kterým byly ty brambory přelitý, pomalu chladlo a tuhlo a já věděl, že už nesním ani sousto.

Tehdy mě někdy brácha vysvobodil, takže třeba je tohle to sourozenecký poutko. Prostě přišel do kuchyně a najednou si to nacpal do pusy a zase odešel. Pak sem dal talíř do dřezu a odešel taky. Když sem vyšel z kuchyně, mamka na mě po každý z obýváku zavolala, jestli sem to snědl, i když věděla, že já bych prostě nevstal, když mi to zakázala.

Anebo sem to někdy vyhodil z okna. Ale to sem se bál. Jednou padl kus masa na parapet sousedů pod náma.

Během tohodle roku to taky táta se mnou pomalu vzdává. Na podzim, když začlo bejt zase ráno zima a mně se nechtělo ven, kňoural sem, a mamka se za mě přimlouvala pořád víc, až táta nakonec prostě mávl rukou a odešli s bráchou sami.

A čím častěji sem zůstával doma s mámou, tím míň si mě táta všímal. Když sem přestal úplně chodit na tréninky, bejval sem pořád, celý odpoledne s mamkou a třeba sme vařili večeři a fakt mě to bavilo, už tehdy sem se naučil knedlíky s vejíčkem, teda pod dohledem, abych na sebe nezvrhnul pánev s rozpáleným olejem.

Měl sem takovou malou stoličku, abych všude došáhl.

Anebo sme sušili byliny. Mamka mě učila znát kytky. Znáám je. Taky sem v té době začal kreslit a mamka měla pocit, že

sem hrozně moc dobřej, tak sem začal chodit na výtvarku, což mě teda baví o dost víc než běhání, ale zase mi trochu vadí, že nemůžu kreslit, co chci, což jsou většinou nějaký přírodniny, ale že mě učitelka, která má hrozně silný brejle na dálku, takže za nima má už jenom malinký očička, prudí, ať kreslim to, co nám zadala. Potom tam sedím a čmárám jen tak a ona si stěžuje mamce. Mamka mi domlouvá.

Před tátou se ale o kreslení vůbec nemluví. Mluví se buďto o bráchovejch úspěších, nebo o našich školních věcech, a jinak vlastně o ničem. Táta mluví daleko víc s bráchou než s mamkou. Se mnou jenom letmo, jdi si umejt ruce, už je večere, kde máš svetr, co ve škole, ty se neučíš? A tak podobně. Chováme se k sobě trochu jako cizí, ale slušní lidé. Už mi to ani není líto, protože sem rád, že nemusím běhat. A taky mám mamku a kreslení a v tý době mi mamka koupí rybičky. Koukám na ně celý dny, průhledný a třpytivý.

Zato s bráchou se k sobě moc slušně nechováme. Sem pořád stejně slabounkej a stejná slečinka, někdy se v noci pořád počůrávám, když se mi zdá nějaký hrozný sen.

Brácha mi za tohle dělá nejhorší věci. Hrozně se stydím a on to vytahuje přede všema, dokonce i jednou když za mnou přijde spolužák Robert s úkolama, dělá si ze mě legraci, snažím se nereagovat, protože pak ho to možná přestane bavit, ale potom už to nevydržím a on je hrozně nad věcí, já brečím a chudák můj spolužák chce co nejrychleji vypadnout, jak je to trapný, a pak to stejně rozkecá po třídě.

Jediný, co můžu já, je říct to mamce, ale za to se taky moc stydím, takže to nechám a jenom si všechnu tu nenávist k bráchovi schovávám.

A takových zážitků je asi víc. Někdy kolem ledna, kdy je mi osum, chodíme už s bráchou kolem sebe jako náhodní spolubydlíci, ale před rodiči děláme, že je všechno v pořádku. Brácha mě vodí do školy, aby mamka každý ráno nemusela,

což spočívá v tom, že se na první křižovatce rozdělíme a odpoledne se na téhle křižovatce zase sejdem.

Ten kousek do naší ulice jdeme sice vedle sebe, ale ne tak blízko, aby někoho napadlo, že k sobě patříme.

V únoru si koupíme do družiny křečika. Máme služby, kdo se o něj ten určitý den stará. Beru ale služby i za ostatní. Čistím mu pelech a hraju si s ním, z knih, ze samých Robinsonů Crusoeů, který sou připravený v knihovničce pro společný čtení, mu stavím labyrint. Nevím, proč doma nemám žádný zvířátko. Teda suchozemský. Ale když to řeknu mamce, zatuká si na čelo. Fuj, myš, řekne. Mám chuť si taky zaklepat na čelo, křeček není žádná myš.

Je středa devatenáctýho března. Venku na ulicích leží zbytky sněhu, bílý fleky na hnědý zemi. Nejošklivější bezčasí mezi zimou a jarem.

Dneska má křečka Veronika a nechce, abych tam zůstal, čumí na mě jako husa, ať už vypadnu, není to jenom tvůj křeček, dneska ho mám já, tak jdu.

V šatně jsou ještě Robert a Kája, obouvám se, ještě že mám zalepovačky, myslím si, jinak by mi utekli, ale později mně to bude tisíckrát líto.

Teď vyběhnem na ulici a tam Kája vrazí do nějakýho osmáka, kterej tam stojí se skupinkou dalších skoro dospělých, a ty Káju hned chytnou, omluv se, a Kája se omluví, oni mu ještě trošku zanádaávají a pustí ho a Kája poodejde k nám, a pak na ně zakřičí vy pícusové posraný a všichni tři se dáme do běhu a oni taky. A Kája na ně pořád řve, a všichni tři běžíme, teď se mi hodí i moje dávné běhání, protože nejsem poslední, poslední je Robert, on je dost tlustý, běžím a koukám na Kájovy záda, i on běží, už asi nemá dech na nadávání, tak mlčí a běžíme.

Kája vběhne do ulice a já běžím za ním a ještě se ohlédnu, protože slyším, jak Robert piští, někdo ho asi chytnul, a jak se otočím, tak zakopnu a pak slyším jenom hrozný troubleň a nějaké zvuky aut, není to zpomalený jak v nějakém filmu, nevím, co se stane, a neproběhne mi před očima celý život, naopak, je to tak rychlý, že nemůžu udělat vůbec nic, jenom vim, že teď sem v hajzlu, a dál už nevím nic, nevím ani, jak dopadnu na zem, ani jak za týden po tom dětem ve škole křeček uteče.

Během hodiny fyziky zaklepe na dveře kolegyně Horácková. Jenom očima si sdělí, že má matka v ředitelně nějakou špatnou zprávu. Pubertáci natahují uši. Odejde ze třídy a je jí špatně strachy, co se komu mohlo stát. Stejně ví, že to bude Kubík. Nakonec se rozběhne, běží tichou školní chodbou. Ať to nejsou děti, ať je to Michal. Hned do nemocnice, zástupce ji odveze. Když se v nemocnici dozví, co se přesně stalo, rozpláče se, ale pláče stejně tak i úlevou, tohle všechno je jedno — hlavně že její chlapeček žije.

Probudim se v nemocnici. Kolem mě je bílo, nemůžu moc pohnout hlavou, takže vidím jenom bílý strop. Snažim se ale hlavou pohnout, bolí. Nade mnou stojí mamka a brečí. Nedokážu určit, jestli radostí, či z jiného důvodu. Jak se pomalu probouzím, cejtim, jak mě strašně bolí pravá noha. Chci mluvit, ale moc to nejde, mám sucho v puse a tak.

Rozbrečim se, noha fakt strašně bolí. Trošku se kroutím na posteli, to mě ale pak bolí víc věcí. Přichází sestra a něco mi píchá do ruky.

Probouzím se podruhé. Je to daleko lepší. Mamka tu není. Vedle mě na posteli někdo leží. Jsem v trojlůžkovém nemocničním pokoji.

Za chvíli mamka přijde. Má kafe v kalíšku. Moc pěkně voní.

Stěžuju si na nohu a ona začne znovu brečet.

Nohu nemám. Bolí mě noha, kterou nemám.

Mám štěstí, prej sem mohl být mrtvej. Možná mám štěstí, ale nemám nohu.

Brečím, protože máma brečí.

Teprve v noci, když nemůžu spát, tak je mi to líto. Teprve v noci brečím, protože nemám nohu. Zbytek nohy, co mi zůstal, končí nad kolenem.

Mamka chodí pořád. Snaží se se mnou mluvit. Nezajímá mě to. Ptá se mě, co bych chtěl, říkám, že nohu. Zase brečí.

Táta chodí taky každý den, ale jenom na chvilku. Snaží se mi, jak by asi řekl on, dodat odvalu. Hučí do mě, jak musím překonat sám sebe. Jak je to teď celý na mně. Jak se mám držet. Jak sem správněj chlap a ty přece bojujou.

Brácha přijde jednou. Přinese mi velkej pytlík buráků. Chvilku si sedne na židli a těká očima po pokoji. Ani jeden nevíme, co bysme si povídali.

Brácha je na tuhle místnost moc hezkej. Vůbec se sem nehodí.

Když odejde, sním všechny buráky najednou, až mi od soli popraská pusa. A v noci mám pak hroznou žízeň. Nakonec musím vypít z kelímku čaj Honzíkovi, kterej leží vedle na posteli a fňuká, protože ho furt bolí břicho, bábovka, protože svůj čaj už mám vypítej.

Jednou se zastaví Kája se svojí maminkou, přinesou mi fakt moc dobrý bonbóny, ale nikdo neví, co by se mělo říkat, je to nepříjemná situace, Kája se přede mnou tak strašně stydí, že docela brzo řeknu, že sem unaveněj. Okamžitě odejdou a je vidět, jak se jim ulevilo. Mně taky.

Otec má na matku vztek. Vidí Kubu, jak tam leží a odmítá cokoli udělat, cvičit, snažit se, aby brzy chodil. A ona tam

u něj sedí a pláče. To je pak jasný, že se kluk cítí jako největší nebožáček.

Ale to jí otec nevysvětlí, že čas lítosti je pryč, teď že se musí zase něco dělat.

Hrozně ho mrzí, že jí dovolil, aby Kuba přestal trénovat, aby se z něj stala holčička. Otec si vyčítá, že ho nevedl tvrději, víc chlapsky, protože to by teď jistě měl víc síly postavit se tomu.

Po několika marných hádkách s matkou má otec takový vztek a pocit zbytečnosti, který lze překonat jen tréninkem nebo chlastem, a tak to udělá, raději obojí.

A i když trénuje a pije už léta, teď najednou je to z jiného důvodu, a skutečně, je to zcela jiné. I kdyby se později nestalo všechno, co se stane, otec by stejně nakonec s alkoholem problém měl.

BEZ NOHY

Nejdřív se mi do ničeho nechce. Čím víc mi všichni říkají, jak musím cvičit a musím se snažit, tím míň se mi do něčeho chce. Naštěstí mi mamka nosí knížky, v nemocnici se naučím číst, jako kdybych byl nejmíň ve čtvrtý třídě, a ne ve druhý.

A pak začne jaro a já pořád ležím, protože necvičím, takže mám slabý ručičky, ani se nemůžu učit s berlema. Maximálně mě posadí na vozíček a vyvezou na terasu.

Kromě nohy mi vlastně nic hrozného není. Pár modřin. Naražený žebra. Rána na hlavě na pár stehů. Všechno se rychle hojí, akorát noha pořád nechce dorůst.

Když začne ve vzduchu vonět léto, sem v pořádku, pokud ovšem nemluvím o noze. Jsem ještě o trochu hubenější, ale já už předtím vypadal dost nezdravě a tak, takže to asi není

zas takovej rozdíl, myslím si. Pak za mnou přijde mamčina kolegyně, všimnu si jejího pohledu, snaží se dělat že nic, ale nejde jí to, musím teda vypadat fakt hrozně.

Nevím, proč se začnu snažit. Asi že cejtim ten teplej vzduch a chci z nemocnice pryč. Prostě začnu.

Jednou, když už se mi zdá, že sem na tom docela dobře, se pokusím vstát s berlema z postele a spadnu na zem.

Ležím tam a brečím a vůbec ne bolestí nebo lítostí, ale děsným vztekem, a když přijde sestřička a chce mi pomoci, tak ji kousnu do ruky.

Nevím, co se během těch měsíců změnilo, ale najednou sem plnej vzteku. Nenávidím celý svět.

Pahejl vypadá jako něco mezi rohlíkem a srolovanou ponožkou a je podivně citlivej.

Učím se chodit.

Bolí mě podpaží.

Mamka je ze mě celá špatná, pořád mě hrozně opečovává. Když se vrátím domů, musíme si s bráchou vyměnit postele. Máme palandu a můj místo je nahoře. Kdysi sem si to vybrečel. Od té doby se časy změnilý. Teď už brácha nahoru nechce. Ale celkem bez řečí to udělá, když mě přivezou z nemocnice.

Už umím docela chodit o berlích, mám moc pěkný, modrý, ale vozík mám taky. A taky mám protézu. Je fakt pirátská, napadne mě jednou, když mám dobrou náladu.

Takže mě táta přinese do pokojíku, držím si berle, a položí mě na dolní postel a brácha na mě kouká, a když táta odejde z pokoje pro nějaký další věci, který zůstaly v autě, řekne brácha: „Tak co? Jak to de?“

Pokrčím rameny, ale mlčím. Co bych asi tak měl říct? Pak se mi začne chtít na záchod. Snažím se vstát, ale jak na mě čumí, sem nervózní, a tak spadnu. Padat už umím.

Brácha vystřelí ze židle a sebere mě. Cejtim, jak je silnej.

„Seš jak pírkó,“ řekne on a znova mě posadí. Pak mi podá berle a pomůže mi vstát. Jdu z pokoje a vím, že na mě pořád kouká.

Čůrám vsedě.

Když jdu večer ten první den spát, najdu pyžamo na dolní posteli a nikdo neřekne ani slovo. Mamka mi pomáhá s převlíkáním a přehnanou péčí věnuje pahejlu. Brácha dělá, že nic, ale taky trochu po pahejlu pokukuje. Pak mi dá mamka pusu na dobrou noc, to už sem dlouho nezažil, nový zvyky, chce dát i bráchovi, ten se odtáhne, mamka odejde. Další dny se už bráchovi pusu dát nesnaží. Jednou si všimnu, jak na mě brácha kouká, jak mi něco závidí. A přitom já bych mu mamčinu voňavou pusu klidně nechal, v nemocnici sem taky usnul bez ní.

Matka je strašně šťastná, že Kuba začal spolupracovat. Zatímco on se vzteká, ona je plná lítosti. Dělá jí velké problémy vidět ho, jak zápasí s berlemi, jak kulhá a jak se ještě víc uzavírá do sebe, chudinka, čím si tohle zasloužil? Matka se snaží hovořit o tom s otcem, ale ten je rád, že se Kubík konečně začal snažit, nic jinýho vidět ani slyšet nechce, a pořád matce dokola opakuje, ať si to tak nebere. Ale matka si to bere. Jako by chtěla Kubovi vynahradit nohu, i pobyt v nemocnici, i nepohodlí při cvičení, a vlastně všechno špatné, co se mu kdy přihodilo, pečuje o něj, jako by byl malé dítě. Martina v té době opravdu moc nevnímá. Je velký a zcela samostatný, a jestli není, tak se takovým musí stát. Matka si to ale v žádném případě teď neuvědomuje. Je to jako zvířecí instinkt, starat se víc o mládě, které je na tom hůř. Ale za čas jí to bude líto.

Otec je opravdu rád, že se Jakub začal snažit. Dokonce tak rád, že si Jakuba všímá, až musí mít Martin někdy pocit, že teď už ho nemá nikdo rád. Naštěstí má v té době výborně

natrénováno, takže vyhrává, opravdu se snaží, najednou tak moc záleží na tom, aby nebyl druhý, a to otce zase nasměruje k němu. Otec už si ale zvykl zajít si po práci na tři piva a po tréninku na další čtyři, snadný zvyk. A teď, když se všechno obrací k lepšímu, tak o nic nejde, když nepije ze vzteku, tak pít vlastně ani nemusí, takže je to, jako by skoro ani nepil.

PIRÁT

Takže sem doma a trochu chodím o berlích. Ale musím trénovat, protože pořád moc nevydržím. Mamka je se mnou doma a stará se o mě. Nejdřív je to paráda, ale pak už nejsem ani chvíli sám, chci sedět a dívat se na rybičky, dvě bráchovi umřely, když sem byl v nemocnici, ale já si pak mohl vybrat jinou, mám teď novou, je velikánská a ploutvičky a ocas za ní vlajou jako závoje, je krásná, ale stejně bych měl radši ty starý, a mamka přijde do pokoje, co dělám, a hned vymyslí něco, co bych dělat moh nebo spíš měl, a ne že by to nebyla legrace, mám soukromý hodiny výtvarky s tetou Klárou, která učí na stejný škole co mamka, taky můžu daleko víc koukat na televizi, teda na něco, nejvíc koukám na dokumenty o zvířatech, hlavně mě baví ptáci.

Je mi líto, že sem tenkrát, když se mamka ptala, co bych chtěl, neřek místo nohy papouška.

Teď když to řeknu znovu, tak se na to mamka moc netváří.

Mám pořád co dělat, ale sem doma a venku už je skoro léto, teplíčko, a za chvíli končí škola, ale já ven nechci, protože se bojím a stydím. Sice by mamka šla se mnou, ale to je mi jedno, s ní nebo bez ní, jednou sem vyšel před vchod a všichni na mě koukali, a to sem vůbec nemoh vydržet.

Ale stejně jednou ven musím, protože rodiče chtějí, abych se po prázdninách vrátil do své třídy, takže musím udělat nějaký testy, aby bylo jistý, že sem dohnal zmeškaný učivo.

Vzbudí mě ráno v půl sedmý, stejně jako bráchu, a vypravuji se do školy, a já nemůžu ani snídat, jak je mi blbě z toho, že musím s berlema ven, a navíc do školy mezi lidi, který mě znají. Ale mamka mě pořád uklidňuje, ať nejsem nervózní, že test jistě udělám. Ale to si myslím taky, trochu sem se s mamkou učil a stejně sem byl vždycky ve škole dobřej.

Sedím u stolu a chleba se ani nedotknu, mamka je naštvaná, ale co se dá dělat, musíme jít.

A tak jdeme na autobus a jedem ty tři zastávky do školy, brácha jde pod nějakou průhlednou záminkou raději pěšky, aby ho neviděli se mnou. A já pořád cejtim ty pohledy lidí, lítostivý i posměšný, až se z toho začnu hrozně červenat. Když dojdem ke škole, tak sem celej červenej a pálej mě uši, a to nejhorší teprve přijde.

Protože děti ve škole nekoukaj, ale taky to komentujou, slyším to, oni samozřejmě vědí, že nemám nohu, slyším, jak je to hrozně zajímavá, slyším bez nohy a noha, mamka jde a dělá, že je všechno v nejlepším pořádku, a já nemůžu jít tak rychle. Asi po sto miliónech let se dostanem do učebny, kde je moje třídní učitelka, potřese si se mnou rukou, vede takovou tu hrozně povzbudivou řeč, pak se s mamkou baví, jak sem dobřej, neposlouchám, snažím se uklidnit, ale místo toho, abych myslel na cokoliv užitečného, vybavujou se mi další a další lidi, který sme míjeli na chodbě a jak se koukali, jak nad tím takhle zpětně přemýšlím, tak se mezi nima objeví i Robert, kterej ale dělá, že mě nevidí.

Test neudělám. Vůbec to nejde. Nemůžu.

Odevzdám to a pak s mamkou čekáme, než se na to třídní podívá. Mamka se vyptává a já se trochu kroutím. Přesto ji překvapí, když se učitelka vrátí a řekne, že ne. Je jí to moc líto,

povídá a mamka se proti tomu ohrazuje, to není možný, učil se, jenom chvilková indispozice, ale učitelka stále opakuje, jak je jí to líto a že se nic neděje, že si prostě zopakuju ročník, to přece není žádná tragédie.

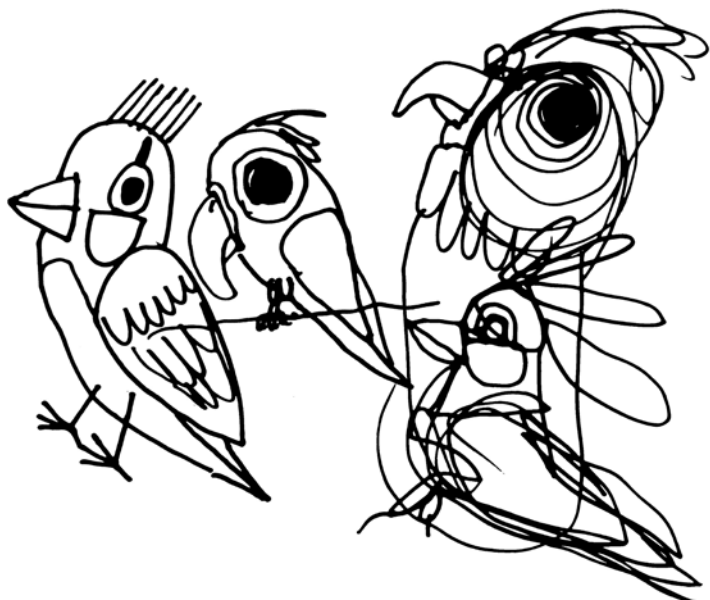
Konečně můžem vypadnout a já sem strašně unavenej, teď když jdeme po chodbě, je úplně prázdná, protože je zrovna hodina, mamka spěchá, je našťvaná a já jí nestačím, a mamka mluví, pořád se mě ptá, jak je to možný, a já vůbec nemám na to jí to vysvětlit, je mi hrozně smutno nebo co, jediný, co chci, je bejt doma a sám.

Tenhle zážitek mě zase na chvilku vrátí do doby, kdy sem byl v nemocnici, jenom ležim a doskáču akorát na záchod, nic se mi nechce, protože k čemu, je léto a já nemůžu ven, tak co bych se snažil.

Měl bych jet jako každý prázdniny k babičce, ale nepojedu.

Ležim a odmítám všechno a mamka zase brečí a táta, kterej, když sem se vrátil z nemocnice a celý dny chodil po bytě, sem tam a pořád, sem tam, z obýváku do chodby a pak do každýho pokoje a zase do obýváku, byl hrozně spokojenej, mluvil se mnou víc než kdy předtím, vim, že měl radost, ale brácha pak zase vyhrál nějaký závod a táta si mě zas všímat přestal, prostě mi uhýbal, když sem chodil, ale to je všechno, tak táta za mnou zase několikrát přijde a přemlouvá mě a je to nepříjemný a já se před ním jednou schovám pod postel, ležim tam a vidim jeho nohy a on se dolů nepodívá, ale samozřejmě ví, že já tam sem, sedne si na postel a chvíli mlčí a pak řekne: „Co si myslíš, že se stane? Že ti ta noha znovu naroste?“

A v tu chvíli musim brečet, jak je mi líto, že mi znova nenaroste, a jak brečim pod postelí, tak samozřejmě přijde mamka a chce mě vytáhnout, ale já nechci, bráním se, vířim prach, a ona mě nechá, pak se zeptá táty, co se stalo, a táta je nerudnej, oba odejdou a já slyšim, jak se hádají v obýváku. Vylezu a oblečení mám celý zaprášený.

Až za čas mi dojde, že to táta myslel v dobrým, to ale až v době, kdy už sem zas z toho špatnýho venku, takže to můžu pochopit, že to myslel tak, že prostě jenom marním čas, že jinak už to nebude, a že čím dřív vyjdu a naučím se to brát, tím dřív mi bude líp. Asi.

Ale zatím ležím a trucuju, jak je to nefér, a venku je třicet stupňů a já bych moh bejt u babičky, jenže když si představím, jak jedu vlakem a ty lidi se na mě dívaj, tak se nemůžu ani zvednout.

Nakonec mě z toho dostane papoušek. Mamka mi ho samozřejmě koupí. Je nádhernej. Jednou odpoledne odejde na nákup, a když se vrátí, hned od dveří volá, Kubo, vstaň, mám pro tebe něco, jako kdyby nevěděla, že já ani náhodou nevstanu.

Takže přijde ke mně do pokoje a chvíli si se mnou hraje, jako že co bych chtěl a hádej, co mám, a tak, ale moc to nejde, protože já sotva odpovídám. Mamka pak položí k posteli klec a v ní je ten nádhernej ptáček a já cejtim, jak bych brečel samou radostí, ale zvládnou to, pak vstanu a děkuju mamce, obejmem se a brečet bude asi ona.

Postavím klec na stůl a koukám a koukám.

Po večeri mi mamka nadiktuje podmínky, starat se o něj, přinesla mi nějaký knihy, tak ty si přečíst, a hlavně cvičit a chodit.

Jasně že jo. Ani mi to nemusí dávat podmínkou.

Úplně si představuju, jak ho naučím sedět mi na rameni, a pak budu opravdovej pirát.

Taky jak ho naučím mluvit.

A vůbec všechno.

Večer přijde brácha a hrozně se naštve. Pustil sem totiž předtím Piráta z klece a brácha začne řídit, že jesli ho nezavěru, tak on to tam všechno posere, a chce po mně, abych ho zavřel zpátky, což ovšem není tak jednoduchý.

Pak si jde brácha stěžovat do kuchyně, jenže to moh čekat, že mu to bude málo platný, mamka ho uklidňuje, ale to je všechno, rozhodně mu neřekne, no to máš pravdu, ten pták to všude posere, ať ho hned dá do tý klece, spíš mu řekne, nech toho a nedělej scény, buď rád, že je Kuba takhle šťastnej.

Nakonec sice Piráta chytnu, ale až pozdě v noci. Zatím není na nic zvyklej. A stejně ho ráno zase pustím prolítnout se.

Zbytek prázdnin se bavím s Pirátem. Učím ho různý kousky. Učím ho mluvit.

Taky začnu chodit ven. Nejdřív na chvilku, pak se to snažím prodlužovat. Zjistím, že jde spíš o to nevnímat ostatní lidi. Učím se nevnímat nikoho.

Netrvá to nijak dlouho. Na konci srpna, těsně před začátkem školy, už chodím ven normálně a nikdo jinej než já na ulici neexistuje.

Taky už chodím bez berlí. Akorát hrozně kulhám. Sem jako náčelník všech pirátů světa, jenom můj papoušek mi na rameni sedět nechce.

POSTEL

Ještě než se vrátím do školy, definitivně, alespoň se zdá, že to tak bude, se vyřeší naše záležitost s bráchou, tedy s jeho postelí.

Už sem totiž fakt dobrej, můžu, co potřebuju. Sice kulhám, ale není to nijak kritický, teda nebolí mě to a ani mě to nijak neomezuje. Nemůžu běhat, ale můžu se o to pokusit.

A pořád spím dole na bráchový posteli. A pořád pouštím Piráta po pokoji, aby se prolít, protože v kleci se odnaučí lítat a netrénuje křídla, a kdyby někdy potřeboval, tak neulítne ani deset metrů, protože bude z tý klece celej zakrnělej.